

Tisková zpráva, Brno, 24. února 2017

Výzkum: Příliš mnoho možností ztěžuje mladým lidem rozhodování

Pět let studovali psychologové Masarykovy univerzity generaci mladých lidí, kteří jsou věkem na počátku dospělosti a kteří často čelí předsudkům, že jsou pohodlní a odmítají zodpovědnost. Výsledky výzkumu s názvem Cesty do dospělosti ale ukazují, že skutečnost je složitější. Mladí lidé na prahu dospělosti řeší jiné situace než generace jejich rodičů. Většina z nich se chce rozhodnout zodpovědně, protože však často vybírají z velkého množství voleb a mají menší jistotu, jak se jejich život bude vyvíjet, dělají některá rozhodnutí později, než by se podle dřívějšího vzoru čekalo.

Dlouhodobý výzkum, který zahrnoval také dotazníkové šetření, jehož se v první fázi zúčastnilo téměř 1600 respondentů, převážně vysokoškoláků, mapoval chování, postoje a cíle mladých Čechů a Češek na prahu dospělosti. V začátcích výzkumu jim bylo mezi 18 až 25 lety, v jeho průběhu dosáhli ti nejstarší až 29 let věku. Dříve by šlo o období, kdy už většina z nich žije v manželství a vychovává děti. Dnes jde však o etapu, kdy hlavně vysokoškoláci k těmto velkým závazkům teprve pozvolna směřují. I to je jeden z výstupů výzkumu generace, pro niž se vžil výraz nedospělí dospělí.

Jako hranice vstupu do dospělosti bývá vnímána schopnost přijmout dlouhodobé závazky. Současní dospívající je odkládají. Nedělají to ale záměrně. Ocitli se totiž v situaci, kdy jsou prvními, kdo má téměř neomezené možnosti, postrádají ale vzory, podle kterých je možné mezi všemi životními nabídkami rychle vybírat nejlepší možné řešení.

„Když má člověk mnoho možností a svobodu rozhodování, cesta k vlastní nezávislosti je mnohdy složitější. Má zároveň méně jistot, více nejasností a obtížněji se pak dělají zejména dlouhodobá rozhodnutí,“ vysvětluje Petr Macek, vedoucí Institutu výzkumu dětí, mládeže a rodiny na Fakultě sociálních studií MU, co stojí například za odložením vstupu do manželství nebo pořízením potomků. *„Odklad dlouhodobých závazků až na hranici třicítky však neznamená, že mladí dvacátníci nechtějí svůj současný život prožívat smysluplně. Problém je ovšem také v tom, že dnes pro ně není jen jediná správná cesta, jak se stát dospělým,“* dodává.

Dotazníky ukázaly, že ač jsou respondenti se svým životem většinou spokojeni, nevyhýbá se jim řada obav – zda se zvládnou dostat na vysokou školu a dostudují ji, aby byli dobří v práci, jestli najdou partnera, kterému budou moct důvěřovat, a jestli budou dobrými rodiči. Ve svých výpovědích také zmiňovali, že cítí velký tlak na kvalitu svého výkonu v různých oblastech. Ačkoli

Martina Fojtů, Tiskový odbor Masarykovy univerzity

Rektorát, Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno, T: +420 549 493 751, M: +420 725 316 964, E: fojtu@rect.muni.cz, www.muni.cz

Text této tiskové zprávy, k němuž vykonává autorská práva Masarykova univerzita, je dostupný pod licenčními podmínkami [Creative Commons Uvádějte autora 3.0 Česko](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/). Užití textu na základě zákona tím není nijak omezeno, zúženo či limitováno.

bývají obviňováni z opaku, jejich hodnoty jsou velmi tradiční. Chtějí zakládat rodiny a mít děti, očekávají to ale v pozdějším věku než předchozí generace.

Pokud nějaké rozhodnutí oslovení lidé považují za důležité, dávají si na něm velice záležet a jsou nároční také na svoje okolí. Projevuje se to také ve výběru partnera a vysvětluje to častý jev, kdy mají dospívající i několik vážnějších vztahů za sebou, které jsou ale schopni ukončit, pokud partnerství nebo partner přestane naplňovat jejich představy.

„Z jiných studií víme, že existují dva pohledy na vztahy. Jeden říká, že partnerství bude fungovat jen tehdy, když do sebe oba jedinci zapadnou jako dílky skládačky, najdou toho pravého. Druhý ale naopak počítá s tím, že na vztahu je třeba pracovat. Je zřejmé, že u sledovaných lidí převažuje první varianta,“ podotýká výzkumnice Lenka Lacinová, podle jejíchž slov je zajímavé, že mýtu „toho pravého“ lidé věří i v dospělosti, i když jiných přesvědčení ohledně partnerských vztahů, které mají v období adolescence, se postupně zbavují.

Respondenti výzkumu mají vysoké nároky a sami je cítí na sobě také v oblasti hledání zaměstnání nebo později v pracovním životě. Data, která tým psychologů Masarykovy univerzity získal, ukazují, že účastníci výzkumu jsou většinou spokojeni s tím, jaký studijní obor si vybrali a kam pracovní směřují. Z poznatků také plyne, že zaměstnavatelé by měli dbát o to, aby měli tito lidé před sebou perspektivu a měli by s nimi mluvit o jejich názorech na současnou pozici. Zatímco dříve bylo přiznání, že se daný zaměstnanec poohlídí po jiném místě, něčím, co z něj činilo nedůvěryhodného pracovníka, dnes jde o akceptované sdělení.

Jednotlivým aspektům rozsáhlého výzkumu se podrobně věnuje kniha Cesty do dospělosti: Psychologické a sociální charakteristiky dnešních dvacátníků. Před několika týdny ji vydalo nakladatelství Masarykovy univerzity MuniPress. Kniha může posloužit nejen psychologům, ale i všem dalším, kteří cílí z nejrůznějších důvodů na tuto věkovou skupinu a chtějí více porozumět tomu, co dnešní dvacátníci prožívají a oč jim v životě jde.

Masarykova univerzita

Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1111, E: info@muni.cz, www.muni.cz
Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224
V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.